

KOLONOSKOPIANÄYTTEIDEN HISTOLOGINEN TUTKIMUS Ts-PADColo, 4764

- Tiedustelut:** Tekniset ohjeet: Patologian laboratorio, näytteiden vastaanotto puh. 044-7113482
- Yhteyshenkilö:** Patologian erikoislääkäri Kirsi Hämäläinen (puh.044-7113475, kirsi.m.hamalainen@kuh.fi) ja klinikaylilääkäri Vesa Kärjä (puh. 044-7113471, vesa.karja@kuh.fi)
- Indikaatio:** Kolonoskopian yhteydessä otettujen biopsianäytteiden (terminaalista ileumista, paksusuolen nousevasta, poikittaisesta ja laskevasta osasta sekä rektumista) histologinen diagnostiikka. Indikaationa tulehdukselliset suolistosairaudet ja niiden seuranta, mm. aktiivisuusaste tai hoitovaste. Myös maligniteettiepäilyt ja limakalvon muutosten esiasteiden toteaminen ja seuranta.
- Lähete:** Sähköinen lähete (Weblab/ Multilab, OHJE-2013-02859)
- Lähetetiedoista tulee ilmetä näytteenottoindikaatio ja kysymyksenasettelu keskeisine kliinisine tietoineen, jotka saattaisivat vaikuttaa patologin tulkintaan. Aina on ilmoitettava mistä kohtaa suolta näytteet on otettu. Lähetetietojen tulee täsmätä lähetettävien näytepurkkien tietoihin. Läheteeseen tulee merkitä myös tieto näytteen mahdollisesta tartuntavaarallisuudesta (esim. hepatiitti, HIV, tuberkuloosi, prionitauti).
- Näyteastia:** Formaliinia sisältävä tiiviskantinen näyteastia (Tarra: Kudosnäyte, 10% formaliini). Formaliinin tilavuuden on oltava kymmenkertainen näytepalaan verrattuna. Näyteastioita voi noutaa patologian laboratorion näytteiden vastaanotosta.
- Näyte:** Poistettu kudus upotetaan fiksatiiviin mahdollisimman nopeasti. Eri anatomisista kohdista otetut näytteet on eriteltävä omiin purkkeihinsa. Erilliset näyteastiat on merkittävä selvästi lähetetekstiä vastaavaksi. Näyteastiaan on merkittävä potilaan henkilötiedot ja niiden on täsmättävä läheteeseen.
- Näytteen säilytys ja kuljetus:** Formaliinifiksoidut näytteet säilytetään ja toimitetaan patologian laboratorion näytteiden vastaanottoon huoneenlämpötilassa.
- Menetelmä:** Laboratoriohoitaja käynnistää pienet kudospalat. Näytteestä valmistetaan parafiinileikkeet. Kudosleikkeiden värjäysvalikoimaan kuuluu perusvärjäys (hematoksyliini-eosiini) ja erikoisvärjäyksiä sekä erikoistutkimuksia (immunohistokemia, genetiikka) patologin harkinnan mukaan tapauskohtaisesti. Värjätyt leikkeet tutkitaan mikroskoopilla. Menetelmä on akkreditoitu (FINAS, T343, SFS-EN ISO 15189:2013).
- Tulkinta:** Patologian erikoislääkäri tai vastuuhenkilön valtuuttama erikoistuva lääkäri antaa mikroskooppitutkimuksen perusteella lausunnon, johon kuuluu patologisanatominen diagnoosi (PAD) tekstiosana. Tulkinnassa pyritään ottamaan kantaa mahdollisen tulehduksen luonteeseen ja vaikeusasteeseen sekä mahdollisiin maligniteetteihin ja niiden esiasteisiin. Myös läheteessä esitettyihin spesifeihin kysymyksenasetteluihin vastataan. Osa tutkimuksen lausunnoista voidaan tehdä alihankintalaboratoriossa.
- Virhelähteet:** Riittämättömät tai pinnalliset näytteet, joiden perusteella invaasion osoittaminen jää epävarmaksi tai tulehduksen piirteet (mm. granulomat) jäävät varmentamatta.
- Tekstiheys:** ma-pe
- Tulos valmiina:** 7 arkipäivän kuluessa näytteen saapumisesta (80%). Tuloksen valmistumiseen vaikuttaa myös erikoistutkimuksien käytön tarve.

Laatija, pvä: Kirsi Hämäläinen, Satu Remes, 21.8.2020

Hyväksyjä, pvä: Vesa Kärjä, 24.8.2020

Päivitetty, pvä: Vesa Kärjä, Satu Remes, Kirsi Hämäläinen 14.1.2022

Akkreditoituun pätevyysalueeseen sisältyvä toiminta on nähtävissä verkkosivuilta:
www.finas.fi - Akkreditoitut toimijat - T343.